

בית המדרש "תורת דוד"
ע"ש הגה"צ רבי דוד בר חן זצ"ל - רבה של שדרות,
והרבנית רות בר חן ע"ה

"תורת דוד"

השיעור השבועי
פרשת פינחס
תשפ"ד

(שנה ז', גליון מס' 350)

שיעורי הרב אליהו בר חן
e0527191965@gmail.com | 052-719-1965

פרשת פנחס התשפ"ד

"ועלו מושעים בהר ציון"

א. "וידבר יהוה אל משה, לאמר. פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, השׁיב את חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאֹתֵי בְּתוּכָם, וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאֹתֵי. לָכֵן אֶמַר, הֲנִי נִתֵּן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלָם", (במדבר, כה', י" - יב').

ב. על מאמר הכתוב ¹, "וירא פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, ויקם מתוך העדה, ויקח רֹמַח בְּיָדוֹ", כתב ה"זוהר הקדוש" ²:

"מאי חמא?

חמא מ', את, דא דהוה טאס ברקיעא,

ודא הוא סימנא דמלאך המות, דבעיא לאתבנאה באת וא"ו ואת ת'.

מה עבד פנחס, דהוה מתלבש ביצחק?

כדין נטיל ההוא את מ', וחטף ליה, וחבר ליה בהדיה.

כיון דחמא מלאך המות - דפנחס חטף ליה להווא מ' בהדיה, מינד תב לאחורא.

מאי טעמא?

בגין דכד קני בלביה פינחס, אתלבש ביצחק, ואסתלק למהוי בחושפנא ר"ח,

והכי סליק שמיה ר"ח, והכי סליק יצחק.

כיון דחמא לאת מ' טאס ברקיעא, חטף ליה, וחבר ליה בהדיה, ואתעביד מינד רמ"ח,

הדא הוא דכתיב, 'ויקח רֹמַח בְּיָדוֹ' " ³.

¹ במדבר, כה' - ז'.

² חלק ג', דף רלז' ע"א.

³ ותרגום דבריו הקדושים:

ג. וביאור דבריו הקדושים ⁴, כך הם:
דהנה, הגימטריא של "פנחס", עולה למניין 198,
שהוא כמניין "צחק", המרמז על ג' עבירות החמורות שבתורה.
שכן, בעניין "עבודה זרה", נאמר ⁵, "וישפיו מן המחקרת, ויעלו עלת ויגשו שקמים,
וישב העם לאכל ושתו, ויקמו לצחק",
ובעניין "גילוי עריות", נאמר ⁶, "ותקרא לאנשי ביתה, ותאמר להם, לאמר, ראו
הביא לנו איש עברי לצחק בנו, בא אלי לשפב עמי, ואקרא בקול גדול",
ובעניין "שפיכות דמים", נאמר ⁷, "ויאמר אבנר אל יואב, יקומו נא הנערים
וישחקו לפנינו, ויאמר יואב יקמו".

מה ראה?

ראה אות מ', אות זו שהיתה טסה ברקיע.

זהו סימן של מלאך המות, שרוצה להבנות באות וא"ו אות ת'.

מה עשה פנחס, שהיה מתלבש ביצחק?

אז נטל מ' ההיא, וטף אותו, וחבר אותה עמו.

כיון שראה מלאך המות - שפנחס טף לו אות מ' ההיא עמו, מיד שב לאחוריו.

מה הטעם?

משום שכאשר קנא פנחס בלבו, התלבש ביצחק, והתעלה להיות בחשבון מאתים ושמונה,

וכך עולה שמו במאתים ושמונה, וכן עולה יצחק.

כיון שראה לאות מ' עפה ברקיע, טף אותה וחבר אותה עמו, ונעשה מיד מאתים וארבעים ושמונה,

זהו שכתוב, 'ויקח רמח בידו'.

⁴ על פי מה שכתב בספר "בן לאשרי - ברכה משולשת" (פרשתן, עמודים קסט'-קע'), ובספר "באתי לארמוני" (פרשתן, עמודים רס'-רסא').

⁵ שמות, לב' - ו'.

⁶ בראשית, לט' - יד'.

⁷ שמואל ב', ב' - יד'.

ובאותה השעה, שהיה זמרי בן סלוא חוטא יחד עם כזבי בת צור, היו בעם ישראל את ג' העניינים הללו,

"עבודה זרה" ו"גילוי עריות", כפשוטו ⁸,

ו"שפיכות דמים", שכן, על ידם פרצה המגפה בעם ישראל.

וכאשר קם פנחס לקנאות למען כבוד שמים, נְתוּסָפָה לו האות י', וכמאמר הכתוב ⁹, "פִּינְחָס",

והנה, הגימטריא של "פִּינְחָס", עולה למניין 208,

שהוא כמניין "יצחק",

והיינו, שכאשר נֶאָזַר "פנחס" במידת הגבורה, התלבשה בו מידתו של יצחק אע"ה - הַנְּאָזַר בגבורה, ומעתה נקרא שמו "פינחס".

וסיבת הדבר, שְׁנֶאָזַר פנחס במידת הגבורה:

הוא, מחמת שראה את האות מ' עפה ברקיע, ואז הוא הבין, שאות זו, רוצה להתחבר יחד עם האותיות ו-ת, עד שהם יגיעו לכלל מילת "מות".

שכן, עיקר החלק הרע של מלאך המוות, הוא באות מ', וכפי שְׁמוֹרָה שמו - סמא"ל,

כי כאשר תוציא את האות מ' מתוך שמו, יעלה בידך השם הקדוש סא"ל, שהוא אחד מתוך עב' שמות.

והנה, המניין של המילים - "יצחק" ו"פינחס", הם כמניין האותיות ר-ח,

ולפיכך, כאשר חטף "פינחס" את האות מ' ממלאך המוות, הגיעו האותיות ר-ח, לכלל שם "רמח",

וכמאמר הכתוב ¹⁰, "וַיִּקַּח רִמְחַ בְּיָדוֹ".

⁸ סנהדרין, פב' ע"א.

⁹ במדבר, כה' - ז'.

¹⁰ במדבר, כה' - ז'.

- ד. כתב בספר הקדוש¹¹ "עדן מקדם", שבאותה העת שקינא "פינחס" למען הרבות כבוד שם שמים, התלבשו בו ג' האבות הקדושים. וכדלהלן:
- א. כאשר קם פנחס לקנאות למען כבוד שמים, נְתַסְפָּה לו האות י', וכמאמר הכתוב¹², "פִּינְחָס".
- והנה, הגימטריא של "פִּינְחָס", עולה למניין 208, שהוא כמניין "יצחק", והיינו, שכאשר נֶאָזַר "פנחס" במידת הגבורה, התלבשה בו מידתו של יצחק אע"ה - הַנְּאָזַר בגבורה, ומעתה נקרא שמו "פינחס".
- ב. כאשר חטף "פינחס" את האות מ' ממלאך המוות, והגיעו האותיות ר-ח, לכלל שם "רַמְח", התלבש בו אברהם אע"ה, שכן, שמו של "אברהם", עולה בגימטריא למניין "רַמְח".
- ג. כתב ה"זוהר הקדוש" ב"רעיא מהימנא"¹³ :
ש"פינחס", חטף את האות ו' ממילת "מוֹת".
ולפיכך, כאשר התחברה האות ו' למילת "רַמְח", ונכתב בשם "רומח", הגיעו האותיות לכלל שם "רחום", שהוא מְכוּן כנגד יעקב אע"ה שהיה "רחמן", והתלבש בו באותה העת.
- ועיין עוד, בדברי מו"ז הגה"ק רבינו יעיש קריספין זיע"א, שכתב בזה כדלהלן¹⁴ :
"פינחס, ראשי תיבות, פִּינְחָס יְכַלּוּל נְשֵׁמוֹת חֲסִידִים שְׁלִימִים.
יובן, על פי מה שאמרו המקובלים ז"ל -

¹¹ ערך "פינחס", אות ג'.

¹² במדבר, כה' - ז'.

¹³ חלק ג', דף רלח' ע"ב.

¹⁴ בספרו הקדוש "פרח שושנה", (על פרשתו, במדבר, כה' - יא').

ש- פינחס, נתעברו בו ג' נשמות אבות העולם.

ורמוזים בשמו, פני חס -

חס, היינו אברהם, שנקרא איש החסד, והיה חס על כל הבריות.

בין בהכנסת אורחים, מפרנס מכלכל ומרחם,

שנאמר ¹⁵, 'וַיֵּטַע אֶשְׁלִי, ראשי תיבות, אַכִּילָה שְׁתִּיה לְוִיָּה.

בין בעניין הרוחניות, שהיה מחזיר על כל באי עולם, להכיר את בוראם,

ואין לך חסד גדול מזה,

שנאמר ¹⁶, 'וְנָתַתְּ הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחַרְוֹן, ופירש רש"י, אברהם מגייר האנשים ושרה מגיירת הנשים.

פני, היינו יעקב אבינו ע"ה,

שנאמר ¹⁷, 'וַיִּקְרָא יַעֲקֹב שֵׁם הַמָּקוֹם פְּנִיָּאל, כי רָאִיתִי אֱלֹהִים פְּנִים אֶל פְּנִים'.

פינחס, גימטריא רח', גימטריא יצחק.

הרי פינחס, כולל ג' אבות העולם, וזהו כוונת הרמז הנ"ל, ואין כאן מקום להאריך."

ה. כתב הגה"ק רבינו מנחם עזריה זיע"א מפאנו ¹⁸ :

"דע, שיצחק נתגלגל בפינחס, ועשיו נתגלגל בזמרי.

ולפי שהיה ליצחק שהוא דין, להרוג את עשיו,

ולא די שלא הרג אותו, אלא שהיה אוהב אותו, על כי ציד בפיו ¹⁹,

¹⁵ בראשית, כא' - לג'.

¹⁶ בראשית, יב' - ה'.

¹⁷ בראשית, לב' - לא'.

¹⁸ בספרו הקדוש "גלגולי נשמות", (ליקוטים, אות קנג' - פינחס).

¹⁹ בראשית, כה' - כח'.

ונראה לרשעים, שאין דין למעלה.

ואחר שנתגלגל בזמרי, לא רצה לתקן את עצמו, וחזר לסורו.

סיבב הקדוש ברוך הוא, שיתגשם יצחק בגוף פעם שנית,

כדי להינקם מעשיו, ולהראות שיש דין למעלה.

ובא פינחס, להרוג אותו".

וכתב בזה מו"ז הגה"ק רבינו יעיש קריספין זיע"א ²⁰ :

שדבר זה, נרמז באותיות שמו של "זמרי",

שכן, "זמרי", נוטריקון: זָמֵר מַעֲשֵׂוֹ רָעָתוֹ יִשָּׁג ²¹.

ועיין עוד בזה, בדברי גאון עוזינו - הרב חיד"א זיע"א ²², ובדברי הגה"ק רבינו

מנצור בן שמעון זיע"א ²³.

ו. במסכת שבת ²⁴, מצינו לדרשתו של רבי שמואל בר נחמני משם רבי יונתן:

"מאי דכתיב ²⁵, 'כִּי אֶתָּה אָבִינוּ, כִּי אֶבְרָהָם לֹא יִדְעָנוּ, וַיִּשְׁרָאֵל לֹא יִכְיָרְנוּ, אֶתָּה ה' אָבִינוּ גֵּאֲלָנוּ מֵעוֹלָם שְׂמֵדָי?'

לעתיד לבוא, יאמר לו הקדוש ברוך הוא לאברהם, בניך חטאו לי!

אמר לפניו, ריבונו של עולם, ימחו על קדושת שמך.

אמר ²⁶, אימר ליה ליעקב, דהוה ליה צער גידול בנים, אפשר דבעי רחמי עלייהו,

²⁰ בספרו הקדוש "בך יברך ישראל", (מערכת ז', אות לט').

²¹ היינו:

זמרי, היה משורשו של עשיו,

ולפיכך, הוא השיג את רעתו, שבא פינחס והרגו.

²² בספרו הקדוש "מדבר קדמות", (מערכת ז', אות ו'. מערכת פ', אות ד').

²³ בספרו הקדוש "שמן המאור", (פרשת "בלק", במדבר, כה' - ו').

²⁴ פט' ע"ב.

²⁵ ישעיה, סג' - טז'.

אמר ליה ²⁷, בניך חטאו!

אמר לפניו, ריבונו של עולם, ימחו על קדושת שמך.

אמר ²⁸, לא בסבי טעמא, ולא בדרדקי עצה.

אמר לו ליצחק, בניך חטאו לי!

אמר לפניו, ריבונו של עולם, פְּנִי ולא בניך?

בשעה שהקדימו לפניך נעשה לנשמע, קראת להם ²⁹, 'פְּנִי בְּכָרִי',

עכשיו, פְּנִי ולא בניך?

ועוד, כמה חטאו -

כמה שנותיו של אדם? שבעים שנה!

דל עשרין דלא ענשת עליהו ³⁰, פשו להו חמשין ³¹,

דל כה' דלילותא ³², פשו להו כה' ³³,

---

²⁶ היינו:

הקדוש ברוך הוא.

²⁷ היינו:

הקדוש ברוך הוא ליעקב אע"ה.

²⁸ היינו:

הקדוש ברוך הוא.

²⁹ שמות, ד' - כב'.

³⁰ היינו:

כאשר נוריד כ' שנים משנותיו של האדם, שהלא, אין האדם בר עונשין של דיני שמים, אלא, עד גיל כ' שנה.

³¹ היינו:

נשאר לנו חמישים שנים.

³² היינו:

כאשר נוריד מתוך אותם חמישים שנים, שעשרים וחמש שנים מתוכם הם לילות.

דל תרתי סרי ופלגא דצלויי ומיכל ודבית הכסא ³⁴, פשו להו תרתי סרי ופלגא ³⁵,
אם אתה סובל את כולם, מוטב!
ואם לאו, פלגא עלי ופלגא עליך ³⁶!
ואם תמצוי לומר, כולם עלי, הא קריבית נפשי קמד ³⁷ ".
והדברים, מתמיהים וזועקים, עד לב השמים:
והלא, יצחק אע"ה, נאזר במידת הגבורה,
ואם כן, הוא היה צריך לומר, "ימחו על קדושת שמך"?
ולא זו בלבד, שהוא לא עשה זאת,
אלא, שהוא היחיד, שהכניס את ראשו ורובו, ללמד זכות על עם ישראל?
ובשונה ממנו, אברהם אע"ה, הנאזר במידת החסד, לא לימד זכות על עם
ישראל!?
והנה, קושיא זו תתעצם ביותר, וכפי שיתבאר להלן:
א. יעקב אע"ה, היה "שלימא דאבהן" ^{38 39},

---

³³ היינו:

נשאר לנו עשרים וחמש שנים.

³⁴ היינו:

כאשר נוריד מתוך אותם עשרים וחמש שנים, שתיים עשרה וחצי שנים, של תפילות, אכילה, ובית הכסא.

³⁵ היינו:

נשאר לנו, שתיים עשרה וחצי שנים.

³⁶ היינו:

חצי מהשנים שנשארו, שהם שש שנים ורבע - אסבול אני,

ואת שש השנים ורבע הנותרות, יסבול הקדוש ברוך הוא.

³⁷ היינו:

הרי הקרבתי את נפשי לפניך, במעשה העקידה.

והיינו -

שיעקב אע"ה, במידתו "מידת תפארת", היה שלם וכלול אף במידותיהם של אבותיו הקדושים - אברהם ויצחק, "מידות החסד והגבורה".

ב. כמו כן, יעקב אע"ה, היה כלול יחד עם משה רע"ה,

דהנה, על מאמר הכתוב ⁴⁰, "וַיֹּאמֶר רְאוּבֵן אֶל אָבִיו, לֵאמֹר, אֶת שְׁנֵי בְנֵי תַמִּית אִם לֹא אֶבְיָאֵנוּ אֵלֶיךָ, תִּנָּה אֶתוֹ עַל גְּדִי, וְאֲנִי אֶשְׁיבְנוּ אֵלֶיךָ", כתב "בעל הטורים":

"ב' במסורה ⁴¹, דין ⁴², ואידך ^{43 44} - 'ופתה תמית קנאה'.

דורש אותו במדרש, בעדת קורח - דכתיב בהו קנאה ⁴⁵,

'וַיִּקְנְאוּ לְמֹשֶׁה בַּמַּחְנֶה' ⁴⁶ - אלו דתן ואבירם.

³⁸ "זוהר הקדוש", חלק א', דף קמז' ע"ב.

ובעוד מקומות.

³⁹ צא ולמד מה שכתב בספר "תשב"ץ קטן" (סי' תקמא'), לבעל "הגהות מיימוניות" על הרמב"ם:

"יעקב אביו, נקרא ישראל, לפי שהיה סוף האבות, ובו כלל האבות והאמהות,

ישראל" -

יצחק, שרה, בבקה, רחל, אברהם, לאה".

⁴⁰ בראשית, מב' - לז'.

⁴¹ היינו:

ב' פעמים, מצאנו במסורה לשון של "תמית".

⁴² היינו:

מאמרו של ראובן, לאביו - יעקב אע"ה.

⁴³ היינו:

המקום השני, שבו מצאנו לשון של "תמית".

⁴⁴ איוב, ה' - ב'.

⁴⁵ היינו:

ש-ב' מקומות אלו, בהם נאמר לשון של "תמית", נאמרו בעניינו של קורח שהיה בו את עניין הקנאה.

בשביל שאמר ⁴⁷, 'אֶת שְׁנֵי בְנֵי תַמִּית', נתקיים בשני בניו, והם דתן ואבירם.

'אֶת שְׁנֵי' - בגימטריא, הם דתן ואבירם ⁴⁸.

ובביאור העניין, כתב מו"ז הגה"ק רבינו יעיש קריספין זיע"א ⁴⁹:

"שוב ראיתי בדברי המקובלים ⁵⁰, דיעקב ומשה הם גוף אחד, ובמידה אחת,

אלא, שזה הוא למעלה מזה.

וכמו שכתב בתיקונים ⁵¹, יעקב מלבר ומשה מלגאן,

ופירש הרב של"ה ז"ל ⁵², יעקב הוא מרכבה לתפארת במקומו הנגלה, ומשה

מרכבה להנעלם של תפארת שהוא הדעת ...

הרי בפירוש, דמשה ויעקב הם במידה אחת,

ולזה נתקיים הדבר, על ידי משה רבינו ע"ה."

ומבואר מדברי הקדושים:

שמכיוון שמשה רע"ה ויעקב אע"ה, קשורים זה בזה,

⁴⁶ תהילים, קו' - טז'.

⁴⁷ בראשית, מב' - לז'.

⁴⁸ היינו:

המילים "אֶת שְׁנֵי", עולים בגימטריא למניין 761,

וכמו כן, המילים "הם דתן ואבירם" עם ג' המילים, עולים למניין זה.

⁴⁹ בספרו הקדוש "פרח שושנה" על התורה.

⁵⁰ יעוין בדברי ה"זוהר הקדוש" (בראשית, דף כג' ע"ב): "וּבְגִין קַי, יַעֲקֹב מִשֶּׁה יוֹסֵף קָחָדָא אֲזֵל".

ועיין עוד בספר "עץ חיים", להמהרח"ו זיע"א (שער הכללים. ובשער מ', דרוש ו').

ובספר "עמק המלך", להגה"ק רבינו נפתלי הרץ בכרך זיע"א (שער יד', פרק קיח'),

ובספר "קהלת יעקב", להגה"ק רבינו יעקב צבי יאליש זיע"א - תלמיד "החוזר מלובלין" זיע"א (ערך לב').

⁵¹ "תיקוני הזוהר" (תיקון יג', דף כט' ע"א).

⁵² בראשית, פרשת "ויצא", תורה אור - ב'.

אם כן, כאשר דתן ואבירם מתו על ידי משה רבינו ע"ה,
נחשב הדבר, כאילו מתו על ידי יעקב אע"ה.
וממילא, אמירתו של ראובן ⁵³, "אֶת שְׁנֵי בְּנֵי תְּמִית",
נתקיימה, שהמית משה רע"ה - מכוחו של יעקב אע"ה, את שני צאצאיו של
ראובן - דתן ואבירם.

ג. הגאולה האחרונה, תלויה ועומדת בזכותו של משה רע"ה,
דהנה, כתב ה"זוהר הקדוש" ⁵⁴ :

"דְּהִכִּי שְׁמַעְנָא מִרַב הַמְּנוּנָא סְבָא, תְּלַתָּא גְּלִיּוֹת גְּלוּ יִשְׂרָאֵל, וְחָזְרוּ בְּזִכּוּתָהוֹן
דְּתְּלַתָּא אָבוֹת,
וְגִלּוּתָא רְבִיעָא, בְּזִכּוּתָא דְּמֹשֶׁה יְתַחֲזְרוּן! ⁵⁵."

ולאור כל זאת, תתעצם הקושיא ביותר:
דהנה, לאחר שאנו יודעים, שיעקב אע"ה היה שלם בכל מידותיהם של האבות
הקדושים, ואף היה כלול במשה רע"ה,
אם כן, הגאולה האחרונה, שנעשית על ידי משה רע"ה,
תלויה ועומדת, אף ביעקב אע"ה,
וממילא, היא הנותנת, שיעקב אע"ה, הוא שצריך לעמוד ולהפציר בעבור גאולתם
של ישראל?

ד. על מאמר הכתוב ב"חטא העגל" ⁵⁶, "וַיִּרְא הָעָם כִּי בָשַׁשׁ מֹשֶׁה לְרַדֵּת מִן
הָהָר, וַיִּקְהַל הָעָם עַל אֶהְרֹן, וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו, קוּם עֲשֵׂה לָנוּ אֱלֹהִים אֲשֶׁר יֵלְכוּ לִפְנֵינוּ,

⁵³ בראשית, מב' - לז'.

⁵⁴ "זוהר חדש", דף ח'.

⁵⁵ ותרגום דבריו הקדושים, כך הם:

שְׁכַךְ שְׁמַעְתִּי מִרַב הַמְּנוּנָא סְבָא, שְׁלֹשׁ גְּלִיּוֹת גְּלוּ יִשְׂרָאֵל, וְחָזְרוּ בְּזִכּוּתָם שֶׁל שְׁלֹשֶׁה אָבוֹת,
וּבְגִלּוֹת הַרְבִּיעִית, וְחָזְרוּ בְּזִכּוּת מֹשֶׁה!

כי זה מִשֶׁה הָאִישׁ אֲשֶׁר הֶעֱלָנוּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם - לֹא יִדְעֵנוּ מָה הָיָה לוֹ, כְּתַב רַש"י
הַקְדוּשׁ:

**"כשעלה משה להר, אמר להם, לסוף ארבעים יום אני בא, בתוך שש שעות ...
בששה עשר, בא השטן וערבב את העולם, והראה דמות חשך ואפלה וערבוביא,
לומר, ודאי מת משה, לכך בא ערבוביא לעולם",**

והיינו:

שהשעה שעם ישראל עשו את העגל, היה בשעה השישית של היום.
ובביאור העניין, כתב רבינו הר"ח הטוב זיע"א⁵⁷, על פי מה שכתב בספר "שער
החצר"⁵⁸, משם ספר "כתב יד":
דהנה, בדיני "איסור והיתר", קיימא לן בכל הש"ס, דין של "ביטול בשישים"⁵⁹,

⁵⁶ שמות, לב' - א'.

⁵⁷ בספרו הקדוש "בן יהודע", (מגילה, לב' ע"א. סוף המסכתא).

⁵⁸ להגה"ק "צוף דבש", רבינו דוד בן שמעון זיע"א.

ספר זה, הוא כרך א', מסדרת ספריו "שערי צדק".

⁵⁹ ישנם כמה דברים, שאינם בטלים כלל ועיקר, ואפילו באלף, וכדלהלן:

- א. חמץ בפסח, ואפילו במשהו (שו"ע, או"ח, סי' תמז', ס"א).
- ב. דבר שניכר איסורו (שו"ע, או"ח, סי' תקיג', ס"ג. ועיין עוד: שו"ע, יו"ד, סי' קב', ס"א).
- ג. דבר שבמניין (שו"ע, יו"ד, סי' פו', ס"ג. ועיין עוד: שו"ע, יו"ד, סי' קי' ס"א. ושו"ת "ביע אומר", ח"ה, או"ח, סי' כה', אות ה').
- ד. דבר המעמיד (שו"ע, יו"ד, סי' פז', ס"א).
- ה. מידי דעביד לטעמא (שו"ע, יו"ד, סי' צח', ס"א).
- ו. בְּרִיָּה (שו"ע, יו"ד, סי' ק', ס"א).
- ז. חתיכה הראויה להתכבד (שו"ע, יו"ד, סי' קא', ס"א).
- ח. דבר שיש לו מתירים (שו"ע, יו"ד, סי' קב', ס"א).
- ט. דבר חשוב, כגון, אגוזי פרך ורימוני באדן (שו"ע, יו"ד, סי' קי', ס"א).

ולפי זה, הוא הדין בעניין "חטא העגל", שלצורך כפרתו, צריך לבטלו, בבחינת "ביטול בשישים".

והנה, ימי "חג הסוכות"⁶⁰ - הם ז' ימים, וימי "חג הפסח" - הם ז' ימים, ו"חג השבועות" - הוא יום אחד,

וכאשר נחבר את מניין הימים האלה, למניין אחד, יעלה הכל ל-טו' ימים.

והנה, בכל יום ויום, יש כד' שעות,

וכאשר נכפיל את טו' ימי המועדים הנ"ל, ב-כד' שעות היממה,

יעלה הכל, למניין 360 שעות.

וממילא, כאשר נרצה לבטל את אותם ו' שעות, שעבדו בהם עם ישראל את העגל, בשישים,

נצטרך לחלק את אותם ו' שעות, בתוך אותם ה-360 שעות,

וזאת, מחמת, ש-360 שעות חלקי 6 שעות, עולים למניין 60 שעות.

באופן:

ש-טו' ימי המועדים, מבטלים את "עון העגל", מכוח הדין של "ביטול בשישים".

והנה, ב-ד' מקומות, מצינו את מילת "אֱלֹהִים", כְּקֶשֶׁר ישיר ל"חטא העגל":

א. "אֱלֹהִים אֲזַכְּרֶהָ, וְאֶשְׁפָּכָה עָלַי נִפְשִׁי"⁶¹,

ב. "אֱלֹהִים אֱלֹהֵיךָ שְׂרָאֵלִי"⁶²,

ג. "גַּם אֱלֹהִים תִּשְׁפַּחְנָה"⁶³,

י. דבר שדרכו להימנות (שו"ע, יו"ד, סי' קי', ס"א).

יא. בעלי חיים, חשיבי ולא בטלי (שו"ע, יו"ד, סי' קי', ס"א).

⁶⁰ ללא חג "שמיני עצרת", שכן, הוא חג בפני עצמו, ומברכים בו ברכת שהחיינו.

⁶¹ תהילים, מב' - ה'.

⁶² שמות, לב' - ד'.

ד. "אֵלֶּה מוֹעֲדֵי ה' " 64 .

ולפי המתבאר, כתב רבינו זיע"א - מִשָּׁם ספר "שער החצר", באופן נפלא:
מאמר הכתוב "אֵלֶּה אֲזַכֵּרָה", מזכיר את "עוון העגל", שנעשה על ידי אמירת
"אֵלֶּה אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל",

ובכדי שיקיים בנו הבורא ית"ש, את מאמר הכתוב "גַּם אֵלֶּה תִשְׁפַּחְנָה", בְּשִׁכְחַת
העוון הלזה,

עלינו לקיים, את מאמר הכתוב "אֵלֶּה מוֹעֲדֵי ה' " -

והיינו, שכאשר נשמור את מועדי ה', העולים יחד למניין 360 שעות, יכפר הבורא
ית"ש את אותו העוון.

ולאור זה, ביאר רבינו זיע"א, את מאמרו של הבורא ית"ש למשה רע"ה - לאחר
"חטא העגל" 65 , "וַיֹּאמֶר, אֲנִי אֶעְבִּיר כָּל טוֹבֵי עַל פְּנֵיךָ, וְקָרָאתִי בְּשֵׁם יְהוָה לְפָנֶיךָ,
וְחַנְתִּי אֶת אֲשֶׁר אַחֲוֶן, וְרַחֲמֹתַי אֶת אֲשֶׁר אֶרְחַם". כדלהלן:

מילת "טוֹבֵי", היא מילה המתחלקת ל-ב' מילים,

א. "טו" - שהוא כנגד מניין טו' ימי המועדים, שבאו לכפר את "עוון העגל",

ב. "בי" - בקדושתו,

שעל ידי קדושתם וטהרתם של ימים אלו, יתבטל ויתכפר "עוון העגל".

והיכן הם רמוזים?

במילת, "עַל פְּנֵיךָ"!

דהיינו:

באמצע השם שלך!

"כי כל אמצעי, נקרא פנימי",

63 ישעיהו, מט' - טו'.

64 ויקרא, כג' - ד'.

65 שמות, לג' - יט'.

דהיינו :

שהאות האמצעית בשמו של משה רע"ה, היא, האות "ש",

והמילוי של האות "ש", נכתב "שין"

והגימטריא של האות כשהיא נכתבת במילוי הנ"ל, עולה למניין 360.

וכבר נתבאר לנו, ש-360, הם סך השעות, שיש ב-טו' ימי המועדים.

ומאריכות הדברים, עולה לנו :

שְׁיָמִי המועדים, מהווים תיקון וכפרה, ל"עוון העגל".

ח. על מאמר הכתוב ⁶⁶, "וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב, וְאָף אֶת בְּרִיתִי יַצְחָק, וְאָף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר, וְהָאָרֶץ אֶזְכֹּר",

כתב רש"י הקדוש :

" וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב - בחמישה מקומות נכתב מלא ^{67 68}, ואלהו חסר

בחמשה מקומות ^{69 70},

⁶⁶ ויקרא, כו' - מב'.

⁶⁷ היינו:

בחמישה מקומות, נכתב שמו של יעקב אע"ה, במילוי האות ו', "יעקוב".

⁶⁸ ה' המקומות:

א. "וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקֹב, וְאָף אֶת בְּרִיתִי יַצְחָק, וְאָף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר, וְהָאָרֶץ אֶזְכֹּר", (ויקרא, כו' - מב').

ב. "כֹּה אָמַר יְהוָה, הֲנִי שָׁב שְׁבוֹת אֶהְיֶה יַעֲקֹב, וּמִשְׁכַּנְתִּיו אֶרְחֹם, וּנְבִנְתָה עִיר עַל תֵּלָה, וְאַרְמוֹן עַל מִשְׁפָּט וְשָׁב", (ירמיה, ל" - יח').

ג. "גַּם זָרַע יַעֲקֹב וְדוֹד עַבְדֵי אַמָּאס, מִקַּחַת מִזְרְעוֹ מִשְׁלִים, אֶל זָרַע אַבְרָהָם יִשְׁחַק וְיַעֲקֹב, כִּי אֲשִׁיב אֶת שְׁבוֹתָם, וְרַחֲמַתִּים", (ירמיה, לג' - כו').

ד. "וְאַתָּה אֵל תִּירָא עַבְדֵי יַעֲקֹב, וְאֵל תַּחַת יִשְׂרָאֵל, כִּי הֲנִי מוֹשִׁיעַ מִרְחוֹק וְאֵת זֶרְעִי מֵאֶרֶץ שָׁבִים, וְשָׁב יַעֲקֹב וְשָׁקֵט, וְשָׁנָן וְאֵין מִחְרִיד", (ירמיה, מו' כז').

ה. "לֹא כָאֵלֶּה חֶלֶק יַעֲקֹב, כִּי יוֹצֵר הַכֹּל הוּא, וְשָׁבֵט נִחְלָתוֹ, יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ", (ירמיה, נא' יט').

כן כתב רבינו דוד אבודרהם זיע"א, (סדר מוצאי שבת).

⁶⁹ היינו:

יעקב נטל אות משמו של אליהו, ערבון, שיבוא ויבשר גאולת בניו".

והנה, על מאמר הכתוב בפרשתן ⁷¹, "לְכֹן אָמַר, הַנְּנִי לָתֵן לוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם", כתב "בעל הטורים":

" 'שְׁלִים' כתיב, והוא ו' קטיעא ⁷² ...

ו' קטיעא, כי פנחס הוא אליהו,

וכן 'אֵלִיָּה' כתיב, חסר ו'.

ויעקוב מלא ו', שנטל ו' מאליהו למשכון,

עד שיבא עם המשיח, ויגאל את בניו.

וזהו ⁷³, 'יִגַּל יַעֲקֹב שְׂמִיחַ יִשְׂרָאֵל',

בחמישה מקומות, נכתב שמו של אליהו הנביא זכור לטוב, חסר האות ו', "אליה".

⁷⁰ ה' המקומות:

א. "וימלאך יהוה דבַר אֵל אֵלִיָּה הַתְּשֻׁבִי, קוּם עָלֶיךָ לְקִרְאֵת מַלְאָכִי מֶלֶךְ שְׁמֵרוֹן, וְדַבֵּר אֱלֹהִים, הַמְבַלִּי אֵין אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל - אַתֶּם הַלְכִים לְדָרֶשׁ בְּבַעַל זְבוּב אֱלֹהֵי עֶקְרוֹן", (מלכים ב', א' - ג').

ב. "לָכֵן כֹּה אָמַר יְהוָה, הַמְטָה אֲשֶׁר עָלִיתָ שָׁם לֹא תִרְדּוּ מִמֶּנָּה, כִּי מוֹת תָּמוּת, וַיִּלֶךְ אֵלִיָּה", (מלכים ב', א' - ד').

ג. "ויאמרו אליו, איש בעל שער ואזור עור אזור בַּמִּתְנִיּוֹ, וַיֹּאמֶר, אֵלִיָּה הַתְּשֻׁבִי הוּא", (מלכים ב', א' - ח').

ד. "וַיַּעַן אֵלִיָּה וַיְדַבֵּר אֲלֵיהֶם, אִם אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲנִי תִרְדּוּ אֲשׁ מִן הַשָּׁמַיִם וְתֹאכְלוּ אֶתְךָ וְאֶת חֲמֻשֶׁיךָ, וְתִרְדּוּ אֲשׁ אֱלֹהִים מִן הַשָּׁמַיִם, וְתֹאכְלוּ אֹתוֹ וְאֶת חֲמֻשָּׁיו", (מלכים ב', א' - יב').

ה. "הִנֵּה אֲנִי שֹׁלֵם לָכֶם אֶת אֵלִיָּה הַנְּבִיא, לְפָנַי בּוֹא יוֹם יְהוָה, הַגְּדוֹל וְהַנּוֹרָא", (מלכים ב', ג' - כג').

כן כתב רבינו דוד אבודרהם זיע"א, (סדר מוצאי שבת).

⁷¹ במדבר, כה' - יב'.

⁷² היינו:

מילת "שְׁלוֹם", כתובה בספר התורה "שלים",

שכן, האות ו' נקטעה, ונראית כמו האות י'.

⁷³ תהילים, יד' - ז'.

'שְׁמַח', אותיות 'מְשִׁיחַ',

שְׁשִׁמַח לימות המְשִׁיחַ, ויחזור ה-ו', ויהא אליהו שלם".

ויעויין עוד, בפירושו של רבינו דוד אבודרהם זיע"א⁷⁴ :

"והטעם, דרך משל, לומר -

כי יעקב אבינו, תפש לאליהו ה-ו' משמו בתורה, משכון, עד שיבוא עם משיח בן
דוד, המוכתר בשישה מידות,

שנאמר במשיח⁷⁵, 'וְנָחָה עָלָיו רוּחַ ה', רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה, רוּחַ עֲצָה וּגְבוּרָה, רוּחַ
דָּעַת וְיִרְאַת ה',

ואז יחזיר לו ה-ו', ויהיה שמו שלם".

ט. עניין "טוב", מרומז ב-ג' יסודי עולם. וכדלהלן:

א. אצל יוסף הצדיק ע"ה, מצינו את עניין "טוב", באשר נמכר לעבד בגיל
"טוב" שנים⁷⁶.

ב. אצל יעקב אע"ה, מצינו את עניין "טוב", באשר היתה ישיבתו בארץ
מצרים "טוב" שנים⁷⁷.

ג. אצל משה רע"ה, מצינו את עניין "טוב", באשר נולד כשהוא "טוב"⁷⁸,
ונתמלא הבית כולו אורה בהיותו מהול⁷⁹.

והנה, ג' יסודי עולם אלו, זכו והשפיעו מכוח טובתם לכל. וכדלהלן.

א. יוסף הצדיק ע"ה -

⁷⁴ תדר מוצאי שבת.

⁷⁵ ישעיה, יא' - ב'.

⁷⁶ בראשית, לז' - ב'.

⁷⁷ בראשית, מז' - כח'.

⁷⁸ שמות, ב' - ב'.

⁷⁹ סוטה, יב' ע"א.

וכמאמר הכתוב בפרשת "מקץ"⁸⁰, "וַיִּוְסַף הוּא הַשְּׁלִיט עַל הָאָרֶץ, הוּא הַמְּשַׁבֵּיר לְכָל עַם הָאָרֶץ, וַיָּבֵאוּ אֲחֵי יוֹסֵף - וַיִּשְׁתַּחֲווּ לוֹ אַפְּסִים אֲרָצָה".

ב. יעקב אע"ה -

כפי שמצינו למאמר רבי יוסי בן חנינא⁸¹:

"שְׁתֵּי שָׁנִים עָשָׂה הָרָעַב, שְׁפִיּוֹן שִׁירָד יַעֲקֹב אָבִינוּ לְשָׁם, עָלָה הָרָעַב".

ג. משה רע"ה -

כפי שמצינו למאמר רבי יוסי ברבי יהודה⁸²:

"שִׁלְשָׁה פְּרָנְסִים טוֹבִים עִמְדוּ לְיִשְׂרָאֵל, אֵלּוּ הֵן: מֹשֶׁה, וְאַהֲרֹן, וּמְרִים,

וּשְׁלֹשׁ מִתְנֹת טוֹבוֹת נִיתְּנוּ עַל יָדָם, וְאֵלּוּ הֵן: בָּאֵר, וְעֵנָן, וּמֶן.

בָּאֵר - בְּזִכּוֹת מְרִים,

עֵמֹד עֵנָן - בְּזִכּוֹת אַהֲרֹן,

מֶן - בְּזִכּוֹת מֹשֶׁה.

מתה מרים - נסתלק הבאר,

שנאמר⁸³, 'וַתָּמָת שָׁם מְרִיָּם', וכתוב בתריה⁸⁴, 'וְלֹא הָיָה מִיָּם לְעֵדָה',

וְחִזְרָה בְּזִכּוֹת שְׁנֵיהֶן⁸⁵.

מת אהרן - נסתלקו ענני כבוד,

שנאמר⁸⁶, 'וַיִּשְׁמַע הַכְּנַעֲנִי מִלֶּךְ עֲרָד',

⁸⁰ בראשית, מב' - ו'.

⁸¹ בראשית רבה, פרשה פט', ט'.

⁸² תענית, ט' ע"א.

⁸³ במדבר, כ' - א'.

⁸⁴ במדבר, כ' - ב'.

⁸⁵ היינו:

בזכות משה רע"ה, ובזכות אהרן הכהן ע"ה.

מה שמועה שמע?

שמע, שמת אהרן, ונסתלקו ענני כבוד, וכסבור ניתנה לו רשות להילחם בישראל ...
חזרו שניהם בזכות משה ⁸⁷ ."

והנה, ג' גדולי עולם אלו, היו גדורים ב-"מידת היסוד", עד למאוד :

- א. יוסף הצדיק ע"ה, כידוע וכמפורסם, שתיקן את "מידת היסוד".
- ב. יעקב אע"ה, כפי שהעיד על עצמו ⁸⁸ , "כָּחִי וְרֵאשִׁית אֹנִי", שלא ראה טיפת קרי מימיו ⁸⁹ .
- ג. משה רע"ה, באשר נולד כשהוא "טוב" ⁹⁰ , ונתמלא הבית כולו אורה בהיותו מהול ⁹¹ .

והנה, כבר נתבאר לעיל ⁹² , שיעקב אע"ה ומשה רע"ה, היו כלולים זה בזה, ומחמת, שזיו איקונין של יוסף הצדיק ע"ה - דומה לשל אביו יעקב אע"ה ⁹³ ,
אם כן, אף יוסף הצדיק ע"ה, כלול עמהם.

ולהלך יתבאר.

וְ. והנה, המשכיל על דבר אמת, ישכיל ויבין, כי כל מהות התיקון של אדם הראשון אשר נעשית באמצעות "עסק התורה", נוצרה דווקא עם השם "יעקב",

⁸⁶ במדבר, כא' - א'.

⁸⁷ היינו:

הבאר וענני הכבוד, חזרו לעם ישראל, בזכותו של משה רע"ה בלבד.

⁸⁸ בראשית, מט' - ג'.

⁸⁹ יבמות, עו' ע"א.

⁹⁰ שמות, ב' - ב'.

⁹¹ סוטה, יב' ע"א.

⁹² וכמו שנתבאר לעיל באות ו'.

⁹³ בראשית רבה, פרשה פד', ח'.

שכן, דווקא בפנימיות השם הלזה, למדנו את עניין "עמל התורה" של יעקב אע"ה. וכדלהלן:

א. במאמר הכתוב ⁹⁴, "ויגדלו הנערים, ויהי עשו איש ידע ציד איש שדה, ויעקב איש תם ישב אהלים".

ב. במאמר הכתוב ⁹⁵, "וייקץ יעקב משנתו, ויאמר, אכן יש יהוה במקום הזה, ואנכי לא ידעתי", וכדרשת רבותינו ז"ל ⁹⁶, "רבי יוחנן אמר, ממשנתו".

ג. במאמר הכתוב ⁹⁷, "תורה צוה לנו משה, מורשה קהלת יעקב".

ומעתה, עוד יתבונן המתבונן בעניין "שכס". וכדלהלן:

א. מילת שכס, עולה בגימטריא למניין 360,

וכמו כן, מילת ש"ס, שהיא ראשית התיבות של ששה סדרים, עולה בגימטריא למניין זה.

ללמדך:

שכל הווייתו של יוסף הצדיק ע"ה, היתה בדברי התורה הקדושה.

ב. לפיכך, נמכר יוסף הצדיק ע"ה, לעבד, דווקא בעיר שכס:

וזאת, בכדי להורות לו, שאי אפשר לו להתקדש ולהיטהר, ללא מציאות התורה הקדושה, כלל ועיקר.

ג. זאת ועוד:

כבר לימדונו רבותינו ז"ל ⁹⁸, שבשכס בן חמור, היה ניצוץ נשמת אדם הראשון.

עוד לימדונו רבותינו ז"ל ⁹⁹, שיוסף הצדיק ע"ה, היה נפש אדם הראשון,

⁹⁴ בראשית, כה' - כז'.

⁹⁵ בראשית, כח' - טז'.

⁹⁶ בראשית רבה, פרשה סט', ז'.

⁹⁷ דברים, לג' - ד'.

⁹⁸ כן כתב רבינו האר"י זיע"א, בספרו הקדוש "ליקוטי תורה", על פרשתן.

וכמו שכתוב בנושאי ארונו של יוסף, "לִנְפֹשׁ אָדָם"¹⁰⁰,

ולפיכך:

הוצרך יוסף הצדיק ע"ה, לתקן את אותו הניצוץ שהיה אצל שכם, ולהחזירו
למקומו,

ותיקון זה, נעשה במקומו של שכם דווקא,

מחמת שבשמו נרמזה צורת התיקון, שהיא אך ורק באמצעות לימוד התורה
הקדושה.

ד. במאמר הכתוב בפרשת "ויחיי"¹⁰¹, "וַיִּקְרְבוּ יָמֵי יִשְׂרָאֵל לְמוֹתוֹ, וַיִּקְרָא לְבָנָו
לְיוֹסֵף, וַיֹּאמֶר לוֹ, אִם נָא מְצֹאתִי חַן בְּעֵינֶיךָ - שִׁים נָא יָדְךָ תַּחַת יָרְכִי, וְעָשִׂיתָ עִמָּדִי
חֶסֶד וְאֶמֶת, אֵל נָא תִקְבְּרֵנִי בְּמִצְרָיִם", יש לפרש:

דהנה, ראשית התיבות של המילים "שִׁים נָא יָדְךָ", עולים בגימטריא למניין 360,

והנה, גימטריא זו, עולה כמניין מילת שכם,

וזאת אשר רצה יעקב אע"ה, ללמדו את בנו יוסף הצדיק ע"ה:

אם ברצונך, להמשיך בתיקון החטא של אדם הראשון, על ידי שמירת "אות ברית
קודש",

ראשית כל, עליך להתקדש ולהיטהר, באמצעות דברי התורה הקדושה.

ה. מחמת שהוא הצליח בכך, נתן לו יעקב אע"ה, את העיר שכם במתנה:

וכמאמר הכתוב בפרשת "ויחיי"¹⁰², "וַאֲנִי נֹתְתִי לְךָ שְׁכֶם אֶחָד עַל אַחִידָךְ, אֲשֶׁר
לְקַחְתִּי מִיַּד הָאֱמֹרִי, בְּחֶרְבִי וּבְקִשְׁתִּי".

ו. ומעתה, ביאור הפסוק הנ"ל, יתבאר כך:

⁹⁹ כן כתב גאון עוזינו - הרב חיד"א זיע"א, בספרו הקדוש "דבש לפי" (מערכת ע'), על פי גורי האר"י הקדוש זיע"א.

¹⁰⁰ במדבר, ט' - ו'.

¹⁰¹ בראשית, מז' - כט'.

¹⁰² בראשית, מח' - כב'.

"וַאֲנִי נִתְּנִי לְךָ שְׂכָם אֶחָד עַל אֶחָד" - היינו, לימדתיך תורה יותר משאר בני.
 "אֲשֶׁר לְקַחְתִּי מִיַּד הָאֲמָרִי" - היינו, שכל דברי התורה שלימדתיך, נעשו על ידי
 אמירה ושינון בפה.
 "בְּחֶרְבִי וּבְקִשְׁתִּי" - היינו, שכל השגותי בלימוד התורה הקדושה, לוו בתפילה
 ובתחינה.
 שכן, אונקלוס, תירגם את המלים "בְּחֶרְבִי וּבְקִשְׁתִּי", "בְּצִלּוֹתַי וּבְבָעוֹתַי",
 והיינו, "בתפילתי ובבקשתי".
 וכבר לימדונו רבותינו ז"ל¹⁰³, שהרוצה לקבל סייעתא דשמיא בלימוד תורתו,
 "יבקש רחמים, ממי שהחכמה אצלו".
 ז. בטעם הדבר, שיוסף הצדיק ע"ה, נקבר דווקא בעיר שכם, לימדונו רבותינו
 ז"ל¹⁰⁴:
 "משכם גנבוהו, ולשכם נחזיר אבידתו",
 ובעומקם של דברים, נראה:
 "משכם גנבוהו" - היינו, מתוך שקיעות בדברי תורה, נלקח יוסף הצדיק ע"ה
 למצרים.
 "ולשכם נחזיר אבידתו" - היינו, מתוך שקיעות בדברי תורה, נפטר יוסף הצדיק
 ע"ה לבית עולמו,
 ולפיכך, הוא הוחזר לשם, בכדי ללמד את כל הרוצה להתקדש ולהיטהר, שאי
 אפשר לו לעשות זאת - כי אם באמצעות דברי התורה הקדושה.
 ומעתה, נשכיל ונבין. כדלהלן:

א. הנה, פינחס, היה מזרעו של יוסף הצדיק ע"ה¹⁰⁵.

¹⁰³ נדה, ע' ע"ב.

¹⁰⁴ סוטה, יג' ע"ב.

¹⁰⁵ בבא בתרא, קט' ע"ב.

ומידתו של יוסף הצדיק ע"ה, היתה "מידת היסוד",
ולפיכך, נרמז הדבר במילת "שלום", שיש בה אות ו' קטיעא¹⁰⁶,
שבאה לְרַמֵּז על "מידת היסוד", שהיא המידה השישית - של ז' ספירות
תחתונות¹⁰⁷.
ב. כאשר התעבר יצחק אע"ה בפנחס, ועשיו בזמרי, לצורך התיקון¹⁰⁸:
היה הדבר, בכדי לקיים את מאמר הכתוב¹⁰⁹, "וְעָלוּ מוֹשְׁעִים בְּהַר צִיּוֹן, לְשֹׁפֵט
אֶת הָר עֵשׂוֹ, וְהָיְתָה לִיהוָה הַמְּלוֹכָה".
והנה, מילת "ציון", עולה בגימטריא מדוקדקת למניין "יוסף"¹¹⁰,
והיינו, שהוצרך יצחק אע"ה, לנקום את נקמתו של יוסף הצדיק ע"ה מידו של
עשיו,
שכן, רק לאחר לידתו של יוסף הצדיק ע"ה, יצא יעקב אע"ה מבית לבן, והיה
בכוחו להילחם עם עשיו הרשע¹¹¹.
ג. כחלק מתיקון הדבר, דווקא יצחק אע"ה, הוא שמלמד זכות על עם ישראל
אצל הבורא ית"ש¹¹²:

¹⁰⁶ וכמו שנתבאר לעיל באות ח'.

¹⁰⁷ היינו:

חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד, מלכות.

¹⁰⁸ וכמו שנתבאר לעיל באות ה'.

¹⁰⁹ עובדיה, א' - כא'.

¹¹⁰ "בן יהוידע", (בבא בתרא, עה' ע"ב).

"עמק המלך", (שער ה', פרק נג', פרק סב'. שער יד', פרק סא'. שער טז', פרק נא').

"דן ידן", (מאמר ט').

ובעוד מקומות.

¹¹¹ רש"י הקדוש, (בראשית, ל' - כה').

¹¹² וכמו שנתבאר לעיל באות ו'.

שכן, יצחק אע"ה, אשר התעבר בפנחס ¹¹³,
זכה כבר לנקוס את נקמת עשיו, ועל ידי כך זכה למאמר ¹¹⁴, "הנני נתן לו את
בְּרִיתִי שְׁלוֹם",
ומחמת שהוא כבר מלומד בעניין "השיב את חמתי מעל בני ישראל" ¹¹⁵, הוא
אשר יכול להליץ רחמים בעד עם ישראל.
ד. טעם הדבר, ש-פינחס הוא אליהו ¹¹⁶:
שכן, עשיו הרשע, הביא לאביו כלב למאכלו ¹¹⁷,
וכמו כן, עשיו הרשע, הרי הוא "קליפת כלב" ¹¹⁸.
והנה, מילת "אליהו", עולה בגימטריא למניין "כלב",

¹¹³ וכמו שנתבאר לעיל באות ה'.

¹¹⁴ במדבר, כה' - יב'.

¹¹⁵ במדבר, כה' - יא'.

¹¹⁶ "ילקוט שמעוני", (פרשתן, רמז תשעא').

¹¹⁷ תרגום התנא הקדוש - יונתן בן עוזיאל, (בראשית, כז' לא):

"וְעַיִב מִימְרָא דַּיְ מְנִיָּה צִדָּא דְכָא, וְאַשְׁכַּח כְּלָבָא חָדָא וְקַטְלִיָּה, וְעַבְד אָף הוּא מְנִיָּה תְּבַשְׁלִין וְאַיְתִי לְאַבּוּי,
וְאָמַר לְאַבּוּי - יְקוּם אַבָּא וְיִכּוּל מִצִּדָּא דְבְּרִיָּה, בְּדִיל דְּתִבְרַכֵּינִי נְפִשָׁךְ".

ותרגום דבריו הקדושים:

הקדוש ברוך הוא, מנע מעשיו להביא לאביו ציד טהור,

עד שהוא מצא כלב, והרגו,

וממנו הוא הכין מטעמים, והביאם לאביו,

ואז הוא אמר לאביו: יקום אבי ויאכל מציד בנו, בשביל שיברכני ברכה מנפשו.

¹¹⁸ בראשית רבה, פרשה עה', ג'.

הגה"ק רבינו משה זכות זיע"א, (הגהות הרמ"ז, לזוהר שמות, עמוד 73).

"קהלת יעקב", (ערך כל).

להורות, שהיה "כלב דקדושה", כנגד עשיו הרשע שהיה "קליפת כלב דטומאה",

וכנגד הכלב, שרצה עשיו להאכילו בגלגולו הקודם.

ה. ואף על פי שיצחק אע"ה תיקן כל זאת, הוצרך יעקב אע"ה לקחת משכון ועירבון מאליהו הנביא זכור לטוב ¹¹⁹ :

שכן, לצורך השלמת התיקון כדבעי, ולצורך פלויו של עשיו הרשע מן העולם,

צריכים יעקב אע"ה ומשה רע"ה הכלול עמו ¹²⁰, ויוסף הצדיק ע"ה הכלול עמהם ¹²¹, שכולם נקראו בשם "טוב" ¹²², להיות מעורבים בו בפינחס ¹²³,

כי אי אפשר לתיקון היסוד, המכניע את עשיו הרשע, ללא עמל התורה שלהם.

ו. ולפיכך, "חטא העגל", נתקן על ידי 360 שעות של ימי המועדים ¹²⁴ :

שכן, מניין 360, רמוז באמצע שמו של משה רע"ה ¹²⁵,

וכמו כן, מניין 360, עולה כמניין "שכס" של יוסף הצדיק ע"ה ¹²⁶,

וכמו כן, מניין 360, עולה כמניין "שס" ¹²⁷.

שהוא עמל התורה, הנקרא על שם יעקב ומשה, במאמר ¹²⁸, "תורה צוה לנו משה, מורה קהלת יעקב",

¹¹⁹ וכמו שנתבאר לעיל באות ח'.

¹²⁰ וכמו שנתבאר לעיל באות ו'.

¹²¹ וכמו שנתבאר לעיל בסוף אות ט'.

¹²² וכמו שנתבאר לעיל באות ט'.

¹²³ יוסף הצדיק ע"ה, כמו שנתבאר במסכת בבא בתרא (קט' ע"ב).

¹²⁴ וכמו שנתבאר לעיל באות ז'.

¹²⁵ וכמו שנתבאר לעיל באות ז'.

¹²⁶ וכמו שנתבאר בתחילת אות זז.

¹²⁷ וכמו שנתבאר בתחילת אות זז.

¹²⁸ דברים, לג' - ד'.

ומחמת, שזיו איקונין של יוסף הצדיק ע"ה - דומה לשל אביו יעקב אע"ה ¹²⁹,
אם כן, אף יוסף הצדיק ע"ה, כלול עמהם.
זאת תורת העול"ה, להלכה ולמעשה:
אך ורק, כאשר נתחזק במידותיהם של האבות הקדושים ע"ה, יחד עם מידותיהם
של יוסף הצדיק ע"ה ומשה רע"ה,
ונעסוק בדברי התורה הקדושה, עם קדושת "מידת היסוד",
יעמוד יצחק אע"ה, למליץ יושר בעבורינו ¹³⁰,
ונזכה, להחזיר את המשכון והעירבון, מידו של יעקב אע"ה לידו של אליהו הנביא
זכור לטוב ¹³¹,
ואזי, יתקיים בנו מאמר הכתוב ¹³², "וְעָלוּ מוֹשְׁעִים בְּהַר צִיּוֹן, לְשֹׁפֵט אֶת הָרַע עֲשׂוֹ,
וְהִתְנַה לִיהוָה הַמְּלוֹכָה".
יתן ה' יתברך, ונזכה לזה. אמן.

¹²⁹ בראשית רבה, פרשה פד', ח'.

¹³⁰ וכמו שנתבאר לעיל באות ו'.

¹³¹ וכמו שנתבאר לעיל באות ח'.

¹³² עובדיה, א' - כא'.

לזיכרון עולם בהיכל ה'

- הגה"ק רבי רפאל משה אלבאז בן רבי שמואל זיע"א
- הגה"צ רבי דוד מסעוד עובדיה בן אסתר זיע"א
- הגה"צ רבי חיים וואלקין בן צביה זיע"א
- הגה"צ רבי משה איבגי בן אסתר זיע"א
- הגה"ק רבי שלמה אסולין בן שמחה (שתח"י) זיע"א
- רבי אברהם איבגי בר רחמה זצ"ל
- רבי שלום איבגי בר רחמה זצ"ל
- צורי (צורישדי) גניש ז"ל בן יולנדה תחי'
- אפרים (אפי) ביתן בן קונפיטה ז"ל
- משה חיון בר קוקה ז"ל
- דב לוסטרניק בר אביבה ז"ל

~~~

- הצדקת מזל טוב אלבאז (לבית סודרי) בת רבקה ע"ה
- הצדקת מרים רמו עובדיה בת אסתר ע"ה
- הצדקת ברוריה מויאל בת חוה ע"ה
- זוהרה פרץ (לבית כהן) בת רחל ע"ה
- מזל טוב סיגלר (לבית עובדיה) בת זוהרה ע"ה
- רחל עמוס (לבית מלכה) בת אסתרלייה ע"ה
- נחמה נעמי דידי (לבית מלכה) בת אסתרלייה ע"ה
- אליס חוה עישה לוי (לבית סיבונג) בת גרסיה ע"ה
- חנה בת ליליאן ע"ה
- חנה אילוז בת פרחא ע"ה
- איילה בת נעמי ע"ה

לעילוי נשמתם הטהורה

של כל הקדושים והקדושות אשר נרצחו על קידוש ה'

במלחמת שמחת תורה תשפ"ד